

Statistiska meddelanden

Från trycket 25 februari 1982
Producent Nordplan, kommittén för färdmedelsval vid långväga personresor
Förfrågningar Mats-G Engström, tel 08 - 20 41 82, Roland Johansson, tel 08 - 14 05 60 - 4635
Serie T - Transport och kommunikationer ISSN 0082-0334

P3
7
T 1982: 7

Färdmedelsval vid långväga privata resor

CHOICE OF MEANS OF TRANSPORTATION FOR LONG-DISTANCE JOURNEYS

Undersökningen har genomförts vid Nordiska institutet för samhällsplanering, Stockholm, på uppdrag av Transportforskningsdelegationen, TFD, under åren 1979-1981. Resultaten redovisas i rapport nr 1982:1 i TFDs serie med benämningen "Den resandes ensak? - Hur man väljer färdmedel vid långväga privata resor". Rapporten kan beställas genom TFD tel 08 - 16 04 20.

RESULTATSAMMANFATTNING

Från undersökningen som utförts i 6 kommuner med goda mellanregionala kommunikationer och som avser resor över 10 mil kan följande huvudresultat återges.

Bilen svarar för 66 procent av antalet långväga personresor och 54 procent av transportarbetet i undersökningen. 84 procent av alla resor sker i sällskap (2 personer eller fler). Bilen används företrädesvis vid kortare resor, medan kollektiva färdmedel nyttjas vid längre. Två tredjedelar av ensamresorna sker med kollektiva färdmedel, medan drygt 70 procent av sällskapsresorna är bilresor.

Få resenärer uppger sig överväga mellan flera färdmedel inför en resa. Bil-, buss och flygresenärer överväger främst tåg, medan tågresenären i första hand överväger bil. Färdmedelsvalet upplevs ofta som självklart för individen/gruppen.

STATISTISKA
CENTRALBYRÅN

82. 03. 17

Biblioteket

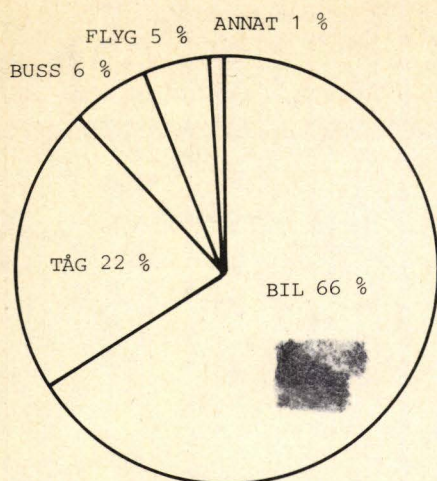
Statistiska centralbyrån, 115 81 Stockholm. Ansvarig utgivare Edmund Rapaport. Statistiska meddelanden (SM) kan köpas via bokhandeln eller från Liber distribution, 162 89 Stockholm, tfn 08-739 91 30.

Published by the National Central Bureau of Statistics, S-115 81 Stockholm, Sweden. These Statistical Reports may be obtained from Liber distribution, S-162 89 Stockholm, Sweden.

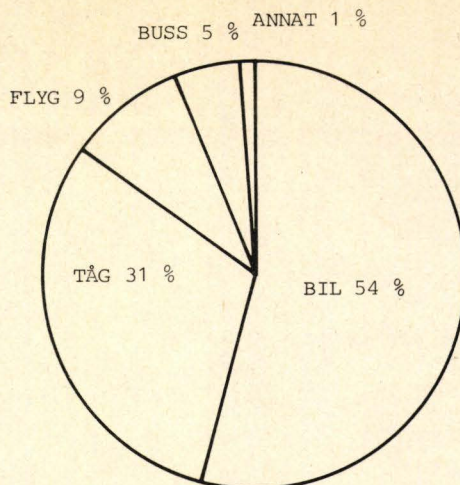

Sveriges officiella statistik
Statistiska centralbyrån

ANDEL RESENÄRER

ANDEL PERSONKM

Dessa faktorer avgör i hög grad vilket färdmedel som används:
(Anges utan inbördes rangordning)

- tillgång till bil
- möjlighet att resa kollektivt
- reseärende
- resällskapets storlek
- reskostnad (inkl rabattmöjligheter)
- resavstånd
- bortovarotid

UNDERSÖKNINGENS BAKGRUND

Kunskaperna om vilka faktorer som styr privatresenärernas val av färdmedel vid långväga resor är mycket begränsad. Merparten av de längre resorna idag sker med bil. Syftet med projektet är att identifiera och förklara faktorer bakom valet av bil eller kollektivt färdmedel och att belysa de hinder som bilresenären upplever för att välja kollektivt färdmedel. Resultaten från undersökningen förväntas bidra till underlag för beslut och åtgärder av myndigheter och trafikföretag, vilka kan komma att förbättra de kollektiva resmöjligheterna i framtiden.

AVGRÄNSNING

Undersökningen avser endast privata långväga resor inom Norden.

- Med privat resa menas alla resor förutom tjänste-, arbetspendlings-, värnpliktsresor och resor till utbildningsanstalter.
- Med långväga resa avses resor på 10 mil eller längre (enkelresa).
- Med en resa menas i denna undersökning alla förflyttningar med ett eller flera färdmedel, som en individ gör mellan en startort (normalt hemkommunen) och en målort.
- Det färdmedel resenären färdas den längsta sträckan med betraktas som huvudfärdmedel.

UPPLÄGGNING, OMFATTNING OCH METOD

Informationsinsamlingen utfördes i två steg:

- 1 Postal enkät
- 2 Intervjuer i hemmet

Enkätens uppgift var att välja ut personer som hade gjort minst en långväga resa under den senaste tremånadersperioden, för intervjuer. Intervjuerna avsåg den senast utförda resan.

Undersökningen genomfördes i sex kommuner med goda mellanregionala kommunikationer: Solna, Norrköping, Växjö, Halmstad, Östersund och Skellefteå. Sammanlagt ingår 4 979 personer i åldern 16-75 år i undersökningens nettourval. För att få representativ bild av resandet under ett helt år genomfördes enkäten uppdelad på fyra omgångar under perioden 19/10 1979 - 1/8 1980 med ca 1 245 personer per omgång fördelade på de sex urvalskommunerna. Svarsfrekvensen för hela undersökningen är 76 procent.

1 765 personer eller 50 procent av dem som besvarade enkäten hade gjort minst en långväga resa. Dessa ingår därmed i den bearbetade statistiken. Av dessa personer utvaldes sammanlagt 600 för intervju. Intervjuerna utgjorde den mer omfattande delen av undersökningen. I den ställdes 40-talet frågor om främst den senaste resan och färdmedelsvalet i samband därmed.

UNDERSÖKNINGSVARIABLER

Sammanlagt mättes i undersökningens enkät och intervju drygt ett 40-tal variabler kring intervjupersonernas färdmedelsval, resa samt allmänna inställning till och förhållande kring trafikmedlen.

Individ/hushåll

- storlek
- sammansättning
- biltillgång
- körsträcka per år (om biltillgång)
- bilen avregistrerad (om biltillgång och kollektivt färdmedel)
- inkomst
- kön
- ålder
- civilstånd
- huvudsaklig sysselsättning
- körkortsinnehav
- användandet av andra färdmedel vid långväga resor de senaste 5 åren
- antal årliga resor mellan resans start- och målort
- färd sätt till terminal inför kollektivresa

Senaste resan

- utfört en långväga resa
- grad av påverkan på färdmedelsvalet
- målort, startort
- ändamål
- bortovarotid
- färd sätt
- resällskapets storlek och sammansättning
- bruk av rabattform (-typ) eller tjänstebil vid den aktuella resan
- förmånens påverkan på valet av färdmedel

Attityder och övriga resförhållanden

- benägenhet att genomföra resan om ip av någon anledning inte kunnat utnyttja valt huvudfärdmedel
- övervägande av annat färdmedel
- motiv och skäl bakom val av färdmedel
- kollektiva anslutningsförbindelsers betydelse för val av färdmedel
- känsla av rädsla och olust inför något färdmedel
- rädslans inverkan på färdmedelsvalet
- reskostnad för kollektivt färdmedel
- restid med kollektivt färdmedel
- bilens ägare
- beteende vid fördubbling av bensinpriset
- beteende vid bensinransonering
- beteende vid kortare kollektiva restider
- beteende vid bättre kollektiv turtäthet
- beteende vid enhetligt kollektivt biljettsystem
- vilja att skaffa behövlig information om kollektiva resmöjligheter om den var mer tillgänglig
- reskostnad för bil
- restid med bil
- vem som ansvarade för biljetterna

SUMMARY

The principle purpose of the present study has been to identify and describe the factors which effect the choice of means of transportation for a longer private journey. Long journey here refers to trips of more than 100 km (one way). Private journey is defined as all travel with the exception of business, work, educational and military service trips.

Information was collected by means of a postal questionnaire and home interviews. The primary purpose of the questionnaire was to select respondents for the interview who had undertaken at least one long journey during a three-month period, and who also could choose their means of travel. The interview contained questions about the journey and the choice of transportation involved.

The investigation was carried out during 1979/1980 in six intermediate-sized municipalities in Sweden: Solna, Norrköping, Växjö, Halmstad, Östersund and Skellefteå. The questionnaire was sent to some 5 000 people between the ages of 16 and 75. Of these, 1 765 replied that they had undertaken a long journey and 600 of them were selected for a personal interview. Some of the results are reported below.

- 50 % of the respondents had undertaken at least one long journey during the three-month period in question.
- 66 % of the journeys were made by motorcar, 22 % by railway, 6 % by bus and 5 % by air.
- 84 % of those who had travelled had done so with one or more companions.
- Those who travelled alone primarily utilized public transportation; those who travelled with other people largely travelled by motorcar.
- The motorcar dominates as the means of transportation for shorter trips; public transportation is increasingly utilized for longer journeys.
- Only 21 % of the travellers considered several means of transportation for the journey, i.e. made price comparisons or compared the different means of transportation in some other way.

Further results (some in English) can be found in the complete report (TFD 1982:1) which can be ordered from the Swedish Transport Research Delegation, Sveavägen 166, S 113 46 STOCKHOLM, tel 08 - 16 04 20.

DIAGRAM OCH TABELLER

Nedan följer några exempel på de resultatredovisningar som återfinns i huvudrapporten. Resultaten avser undersökningsperioden från oktober 1979 till september 1980.

Diagram 1 Resenärernas fördelning på ärende samt andelen bilresor

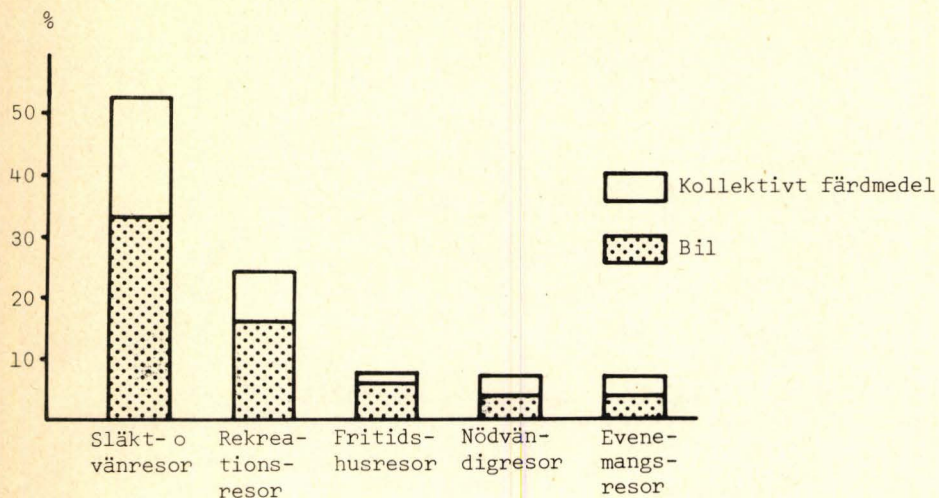
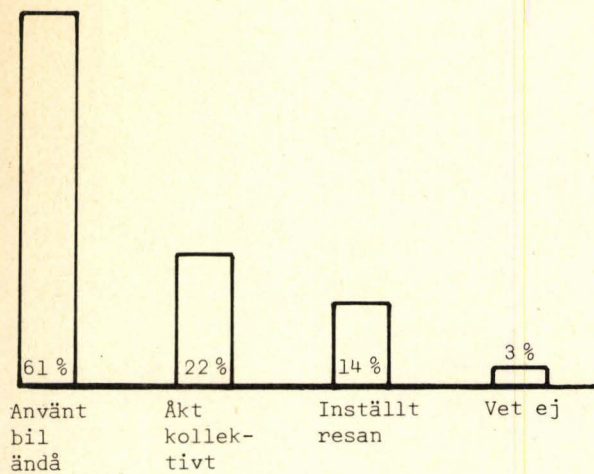

Diagram 2 Bilisternas uppgivna beteende vid den aktuella resan, om bensenpriset hade varit det dubbla

Tabell 1 ANTAL RESENÄRER FÖRDELADE EFTER UTNYTTJAT HUVUDFÄRDMEDEL, TOTALT OCH SÄSONGSVIS.
(ENKÄT)

Utnyttjat färdmedel	Totalt		Juli-sept		Okt-dec		Jan-mars		April-juni	
	Abs	Rel	Abs	Rel	Abs	Rel	Abs	Rel	Abs	Res
Bil	1 169	66	418	71	221	58	229	63	301	69
Tåg	385	22	90	15	106	28	108	30	81	19
Buss	104	6	38	6	26	7	15	4	25	6
Flyg	84	5	30	5	22	6	10	3	22	5
Annat	23	1	9	2	7	2	2	1	5	1
Summa	1 765	100	585	100	382	100	364	100	434	100

Tabell 2 ANTAL RESENÄRER MED, RESP UTAN TILLGÅNG TILL BIL,
EFTER UTNYTTJAT FÄRDMEDEL. (ENKÄT)

Utnyttjat färdmedel	Tillgång till bil		Ej tillgång till bil	
	Abs	Rel	Abs	Rel
Bil	1 079	75	90	28
Tåg	233	15	162	50
Buss	63	4	41	13
Flyg	65	5	19	6
Annat	14	1	9	3
Summa	1 444	100	321	100

Tabell 3 ANTAL RESENÄRER EFTER UTNYTTJAT HUVUDFÄRDMEDEL OCH
ÖVERVÄGANDE AV ALTERNATIVT HUVUDFÄRDMEDEL. (INTERVJU)

Utnyttjat färdmedel	Övervägt		Ej övervägt		Totalt	
	Abs	Rel	Abs	Rel	Abs	Rel
Bil	58	15	332	85	390	100
Tåg	47	32	100	68	147	100
Buss	8	30	19	70	27	100
Flyg	14	45	17	55	31	100
Annat	-	0	5	100	5	100
Summa	127	21	473	79	600	100

Tabell 4 ANDEL RESENÄRER EFTER UTNYTTJAT HUVUDFÄRDMEDEL OCH RESEAVSTÅND. (ENKÄT)

Huvud- färdmedel	R E S A V S T Å N D (km)									Totalt ¹
	100-149	150-199	200-249	250-299	300-399	400-499	500-699	700-999	1 000-	
<u>Rel fördeln</u>										
Bil	81	76	78	74	73	48	46	47	22	66
Tåg	14	16	19	15	20	38	41	23	60	24
Buss	5	6	2	11	5	8	4	6	2	6
Flyg	1	-	1	-	1	6	9	24	14	4
Annat	-	1	-	-	1	-	1	-	2	-
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

1) Rundresor, resor till Gotland samt resor till målort utanför Sverige ingår ej.

Till hands och till låns

SCBs bibliotek är ett specialbibliotek för svensk, utländsk och internationell statistik. Där finns också betydande samlingar av teoretisk statistiklitteratur.

Tillsammans med verksbiblioteken vid byggnadsstyrelsen, skolöverstyrelsen och socialstyrelsen ingår SCBs bibliotek i en större biblioteksorganisation, som även samlar litteratur inom bland annat undervisning, medicinalväsen, medicinsk administration, socialpolitik och socialmedicin samt undervisning och utbildning, demografi, informationsbehandling och svensk förvaltning.

Biblioteket ligger på Karlavägen 100 i Stockholm och är öppet för allmänheten.

Välkommen!

SCBs publikationer kan köpas i bokhandeln eller från Liber distribution, 162 89 Stockholm, tfn 08-739 91 30. God vägledning ger förteckningarna "Månadens tryck" och "Årets tryck". Ni får dem gratis från SCBs distributionsdetalj, 701 89 Örebro, tfn 019-14 03 20. Ytterligare hjälp kan Ni få genom att vända Er till SCBs upplysningstjänst, 115 81 Stockholm, tfn 08-14 05 60. SCB kan också åtaga sig att mot betalning ta fram statistik baserad på nytt grundmaterial eller bearbeta befintlig statistik för speciella ändamål. Kontakta SCBs uppdragscentral, 115 81 Stockholm, tfn 08-14 05 60, så får Ni veta mera.